

# Javorník



## Město v rovinách, tam za Jeseníky



FOTO: JOSEF ALBRECHT

### JAK SE TAM DOSTAT

Do Javorníku je možné dojet vlakem, autobusem i autem. Několikrát za den jede do města autobus z Jeseníků, kam míří několik dálkových linek z Prahy, Brna, Ostravy i některých jiných větších měst. Při cestě vlakem je nutné přestoupit na nádraží v Lipové-lázních. Stejně jako autobus mezi Jeseníkem a Javorníkem trvá cesta lokálkou zhruba jednu hodinu. Ve vlaku si klidně můžete zdřímnout, v Javorníku totiž vlak končí. Cesta autem je trochu kratší, ale stejně se musíte vyšplhat do sedla nad Lipovou. Potom už jedete téměř pořád z kopce po klikaté silnici až do Javorníku.

**K**rásné i smutné. Ale rozhodně magické. Takové je Javornicko ve Slezsku, o kterém dnes cestovní kanceláře, úředníci, politici, ale i místní lidé říkají, že je to zapomenutý kraj, kde lišky dávají dobrou noc.

Už samotná cesta do Javorníku ve Slezsku má zvláštní příchuť. Lokálka se nejprve horko těžko vyšplhá do velkého kopce mezi Lipovou a Vápennou a potom máže dolů krásným a divokým údolím. A najednou se krajina otevře a vlak vjede do otevřené roviny, která se táhne až do Polska. Slovo až vlastně není na místě, protože na polské území je to opravdu kousek. Krajem se stále žene vítr, v nedaleké Velké Kraši dokonce stojí malá větrná elektrárna. Městečka se choulí v mělkých údolích.

A jak to vypadá, když vlak zastaví v Javorníku? Nikdo nespěchá, nikdo se netlačí ke dveřím. Není kam se hrnout, jsme na konečné.

### Jizvy z minulosti

Celá oblast si vždy žila tak trochu vlastním životem. Tam na severu za Jeseníky se totiž před padesáti lety doslova zastavil čas. Sudetští Němci, kteří byli těmi hlavními, kdo ještě za první republiky vzkvétajícímu městečku dodávali krev do žil, museli odejít a přes vysoké jesenické kopce sem přišli většinou chudí lidé z vnitrozemí. Dodnes jim tady říkají zlatokopové a o té době nikdo nechce moc mluvit. Ale vlastně ani není moc třeba.

Domy, které mají klasický německý rukopis, stojí dodnes. Těm, které měly štěstí, někdo třeba aspoň nabarvil fasádu. Ale těch je málo. Mezi nízkými paneláčky roztroušenými v úzkém prstenci kolem středu městečka působí dnes tyto oprýskané stavby téměř jako výstavní paláce. Mnohé z nich slouží jako úřady, pošta nebo různé ordinace. Kdo bude mít chuť zabloudit do úz-

kých uliček, najde ale i několik pěkně opravených takzvaných hrázděných staveb nebo tradičních domů s oblym štítem. Pro pozorného návštěvníka ale mohou mít i ty neopravené kouzlo: V průhledy mezi stromy jedné ze zahrad je možné například objevit starý špejchar ještě se starými německými nápisy. Takových zákoutí je tady mnoho.

Hlavní ulice protínající náměstí má dodnes atmosféru ještě před pár desetiletími →

